

TANTÁRGYI PROGRAM

Semmelweis Egyetem, Fogorvostudományi Kar, Fogorvos szak	
A tárgy neve: Orvosi terminológia	
Angol nyelven¹: Medical Terminology	
Német nyelven¹: Medizinische Terminologie	
Kreditértéke: 2	
Teljes óraszám:	ebből előadás: gyakorlat: 28 szeminárium:
Tantárgy típusa: kötelező	<u>kötelezően választható</u> szabadon választható
Melyik félévben kerül meghirdetésre a mintatanterv szerint: 1. félév	
Maghirdetési gyakoriság (félévente v. évente): évente	
A tantárgy oktatásáért felelős oktatási-kutatási szervezeti egység: Szaknyelvi Intézet	
Tanév: 2023/2024	
Tantárgy Neptun kódja: FOKVNYE345_1M	
Tantárgyfelelős neve: Dr. habil. Fogarasi Katalin	
Beosztása: igazgató, habilitált egyetemi docens	
Munkahelye, telefonos elérhetősége: Szaknyelvi Intézet: 1094 Bp. Ferenc tér 15. + 36-20-670-133	
A tantárgy oktatásának célkitűzése, helye a fogorvosképzés kurikulumában:	
Az orvosi terminológia gyakorlatközpontú oktatásának célja, hogy a hallgató készségszinten elsajátítsa, felismerje és használja az orvosi–fogorvosi szakma gyakorlásához nélkülözhetetlen szakkifejezéseket és nevezéktant. A tananyag elrendezését a funkcionális szemlélet vezérli. Minden anyagrész az orvosi–fogorvosi szaknyelv különböző tartományainak és orvosi dokumentáció típusainak egy-egy terminológiai jellegzetességét járja körül. A szaknyelvi ismeretek és a leckékben szereplő feladatok az orvosi terminológia 3 fő területének, a többszavas anatómiai kifejezések, a latin klinikai diagnózisok és az orvosi vények összeállításának az elsajátítását szolgálják autentikus szemléletőanyagok felhasználásával.	
Főbb tartalmi csomópontok:	
- a hatékony orvos–orvos és orvos–beteg kommunikáció terminológiai alapjai és a szakkifejezések tudatos használata	
- az anatómiai nevezéktan jellegzetességei: a hallgatók által aktuálisan tanult mozgásszervi anatómiai nevek feldolgozása, a különböző szerkezetek és egyeztetési szabályok felismerése	
- egyszerű fogorvosi és szájszészeti kifejezések, diagnózisok értelmezése, helyes használata	
- a receptírás formai követelményei	
A tárgy oktatásának helye (előadóterem, szemináriumi helyiség, stb. címe):	
Szaknyelvi Intézet: 1094 Budapest, Ferenc tér 15.	
A tárgy sikeres elvégzése milyen kompetenciák megszerzését eredményezi:	
A kurzus elvégzése után a hallgató	
- ismeri az orvosi–fogorvosi szaknyelv, terminológia és nomenklatura fogalmát és megjelenési szintjeit	
- ismeri a különböző szakterületek nevezéktanainak megbízható forrásait	
- ismeri az összetett szakkifejezések latin és görög nyelvi struktúráját és jelentését	
- ismeri a szaknyelvi kifejezések igényes, félreérthetetlen megfogalmazását	
- képes az orvosi–fogorvosi szaknyelv értő befogadására	

<ul style="list-style-type: none"> - képes anatómiai neveket értelmezni és helyesen használni - képes egyszerűbb diagnózist latin nyelven megadni - képes gyári és egyszerűbb magisztrális készítményhez orvosi vényt összeállítani
<p>A tantárgy felvételéhez, illetve elsajátításához szükséges előtanulmányi feltétel(ek), többféléves tárgy esetén a „görgetés” lehetséges-e, ha igen milyen feltételekkel: -</p>
<p>A kurzus megindításának hallgatói létszámfeltételei (minimum, maximum), a hallgatók kiválasztásának módja: A legkisebb hallgatói létszám: 5 A legmagasabb hallgató létszám: 20</p>
<p>A kurzusra történő jelentkezés módja: a Neptun-rendszeren keresztül</p>
<p>A tárgy tematikája (lehetőleg heti bontásban, sorszámozva):</p> <p>1. hét: fogorvosi és orvosi szaknyelvi kompetencia: a hatékony orvos–orvos és orvos–beteg kommunikáció ismérvei, megkülönböztetése, valamint a szaknyelv latin elemeinek tudatosítása anatómiai terminológia: az emberi test síkjai és irányai, a test fő részei, testtájak szókincs: alapvető csonttani kifejezések, térbeli elhelyezkedést és alaki hasonlóságot kifejező szókapcsolatok nyelvi ismeretek: kiejtés, minőségjelzős szó szerkezetek az anatómiai nevekben (a latin főnév és melléknév alanyesetű egyeztetése)</p> <p>2. hét: fogorvosi és orvosi szaknyelvi kompetencia: az anatómiai struktúrák rész–egész kapcsolatainak megértése anatómiai terminológia: a felső végtag csontjainak terminológiája, a felső végtag összeköttetései, ízületeinek terminológiája szókincs: a felső végtag csontjai, a csontfelszínt alkotó képletek megnevezése, a valamihez tartozást kifejező szókapcsolatok, nyelvi ismeretek: birtokos szerkezet az anatómiai nevekben (a latin főnév birtokos esete)</p> <p>3. hét: fogorvosi és orvosi szaknyelvi kompetencia: összetett anatómiai nevek megértése és használata mozgásszervi diagnózisokban anatómiai terminológia: a felső végtag izmainak terminológiája szókincs: több tagú anatómiai nevek, a leggyakoribb mozgásszervi elváltozások nyelvi ismeretek: minőségjelzős és számnévi jelzős birtokos szerkezetek az anatómiai nevekben és diagnózisokban (a latin melléknév birtokos esete)</p> <p>4. hét: fogorvosi és orvosi szaknyelvi kompetencia: a többes számú anatómiai nevek szerkezetének megértése anatómiai terminológia: a felső végtag ereinek és idegeinek terminológiája szókincs: alaki hasonlóságot, méretet és funkciót kifejező szókapcsolatok nyelvi ismeretek: tipikus végű főnevek, többes szám az anatómiai nevekben (a latin főnév és melléknév többes számú alanyesete)</p> <p>5. hét: fogorvosi és orvosi szaknyelvi kompetencia: a fogak terminológiája, a többes számú anatómiai nevek használata szájsebészeti diagnózisokban anatómiai terminológia: a fogak típusai és részei szókincs: a fogakkal kapcsolatos szájsebészeti diagnózisok kifejezései nyelvi ismeretek: többes számú birtokos szerkezetek az anatómiai nevekben és a diagnózisokban (a latin főnév és melléknév többes számú birtokos esete)</p> <p>6. hét: <i>1. írásbeli számonkérés</i></p>

fogorvosi és orvosi szaknyelvi kompetencia: anatómiai nevek használata a klinikai szaknyelvben: tünetek, elváltozások és ezek lokalizációja a diagnózisokban
anatómiai terminológia: alsó végtag terminológiája
szókincs: a gyakori mozgásszervi és szájsebészeti klinikai diagnózisok kifejezései
nyelvi ismeretek: állapotot és okságot kifejező szószerkezetek a diagnózisokban (előljárószók acc.-szal)

7. hét:

fogorvosi és orvosi szaknyelvi kompetencia: orvosi–fogorvosi dokumentumtípusok felépítésének megismerése
anatómiai terminológia: koponya csontjainak a terminológiája
szókincs: mozgásszervi és koponyával, fogakkal kapcsolatos diagnózisok ambuláns lapokon, látleteleken, zárójelentésekben, műszeres vizsgálati leleteken
nyelvi ismeretek: állapotot és okságot kifejező szószerkezetek az orvosi dokumentumokban (előljárószók acc.-szal)

8. hét:

fogorvosi és orvosi szaknyelvi kompetencia: mozgásszervi és szájsebészeti klinikai diagnózisok helye az orvosi dokumentumokban
anatómiai terminológia: külső és belső koponyalap terminológiája
szókincs: a gyakori mozgásszervi beavatkozások (görög szóelemek)
nyelvi ismeretek: állapotot és okságot kifejező szószerkezetek az orvosi dokumentumokban (előljárószók acc.-szal)

9. hét:

fogorvosi és orvosi szaknyelvi kompetencia: elváltozások körülményeinek kifejezése az orvosi dokumentumokban
anatómiai terminológia: az arckoponya és a rágóízület terminológiája
szókincs: a gyakori mozgásszervi sérülések, elváltozások és beavatkozások (görög szóelemek)
nyelvi ismeretek: lokalizációt kifejező szerkezetek a diagnózisokban (előljárószók abl.-szal)

10. hét:

fogorvosi és orvosi szaknyelvi kompetencia: következményes elváltozások megfogalmazása klinikai diagnózisokban
anatómiai terminológia: a nyakizmok terminológiája
szókincs: a koponyát–fejet és a mozgásszerveket érintő vizsgálati leletek diagnosztikai
nyelvi ismeretek: lokalizációt kifejező szerkezetek a diagnózisokban (előljárószók abl.-szal)

11. hét:

fogorvosi és orvosi szaknyelvi kompetencia: az orvosi recept, gyári készítmény, adagrendelés
szókincs: gyógyszerformák, recept utasításai, kiszerezések
nyelvi ismeretek: számnevek 1-10, genitivus használata a recepten

12. hét:

összefoglalás, terminológiai ismeretek szintetizálása

13. hét:

2. írásbeli számonkérés

14. hét:

kurzuszárás: értékelés, javítás, jegybeírás

Az egyes csoportok képességétől, igényeitől és a tananyag aktualizálástól, fejlesztésétől függően kisebb változások a félév menetében elképzelhetők. Ezek azonban nem érintik a félév folyamán elvégzendő anyag témáját és mennyiségét.

Az adott tantárgy határterületi kérdéseit érintő egyéb tárgyak (kötelező és választható tárgyak egyaránt!). A tematikák lehetséges átfedései: -

A tantárgy sikeres elvégzéséhez szükséges speciális tanulmányi munka³: -

A foglalkozásokon való részvétel követelményei és a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Legfeljebb 3 hiányzás megengedett (3x90 perc); ennél több hiányzás esetén a hallgató az oktatóval egyeztetve (legfeljebb két alkalommal) pótolhatja a mulasztását más csoportban.

Az a hallgató, aki a gyakorlati órák több, mint 25%-áról hiányzik, nem kaphat aláírást (TVSZ 29§). A megengedettnél több hiányzás esetén orvosi igazolás szükséges a tartós betegségről vagy kórházi kezeléstről.

A TVSZ. szerint (28. §) három késés egy hiányzásnak számít. A tanóra kezdeténél 15 perccel későbbi érkezés késésnek számít.

A megszerzett ismeretek ellenőrzésének módja a szorgalmi időszakban⁴:

Zárthelyi dolgozatok: 6. és 13. hét; Moodle-feladatlapok: folyamatosan, heti rendszerességgel

Téma: az elvégzett tananyag

Pótlás és javítás: a félév során maximum kétszer, órán kívüli időpontban az oktatóval előzetesen egyeztetve, legkésőbb a vizsgaidőszak első hetének végéig.

Első dolgozat a félévi jegy 30%-át adja, a második dolgozat a félévi jegy 60%-át adja. A határidős

Moodle feladatok a félévi jegy 10%-át adják.

A félév aláírásának követelményei:

Mindkét zárthelyi dolgozaton való részvétel, valamint részvétel az órákon.

Legfeljebb 3 hiányzás megengedett (3x90 perc); ennél több hiányzás esetén a hallgató az oktatóval egyeztetve (a félév során legfeljebb két alkalommal) pótolhatja a mulasztását más csoportban.

Az a hallgató, aki a gyakorlati órák több, mint 25%-áról hiányzik, nem kaphat aláírást (TVSZ 29§).

A vizsga típusa: gyakorlati jegy

Vizsgakövetelmények⁵:

Az osztályzat kialakításának módja és típusa⁶. Jegymegajánlás lehetősége és ha van, akkor annak feltételei:

A félév végi osztályzat kialakításában a két dolgozat és a Moodle-feladatlapok eredménye a meghatározó. Összesített eredményük értékelése:

90 – 100% = jeles (5)

75 – 89% = jó (4)

60 – 74% = közepes (3)

50 – 59% = elégséges (2)

0 – 49% = elégtelen (1)

A vizsgára történő jelentkezés módja: -

A vizsga megisméltésének lehetőségei: -

A tananyag elsajátításához felhasználható nyomtatott, elektronikus és online jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom (online anyag esetén html cím):

Tananyag:

A fogorvosi terminológia latin alapjai. Kézirat. Orvostanhallgatók számára. Összeállította: Barta Andrea–Varga Éva Katalin. Budapest. (A kurzus Moodle-oldalán elérhető.)

Segédkönyvek:

Donáth Tibor (szerk.): Anatómia szótár - Lexicon Anatomiae - Anatomical dictionary - Anatomisches Wörterbuch. Budapest, Semmelweis Kiadó.

Paulsen F. - Waschke J.: Sobotta Az ember anatómiájának atlasza I-III. kötet. Budapest, Medicina Kiadó.

Gaál Tamás (szerk.): Formulae Normales VII. - Szabványos vényminták. Budapest, Melánia Kiadó, 2003.

A betegségek és az egészséggel kapcsolatos problémák nemzetközi statisztikai osztályozása: BNO-10, Tizedik revízió. Budapest, Egészségügyi Stratégiai Kutatóintézet, 1995.

Brencsán orvosi szótár. Szerk.: Krúdy Erzsébet. Budapest, 2002³, Medicina Könyvkiadó Rt.

Belák Erzsébet: Lingua Latina medicinalis. Budapest, 2007², Semmelweis Kiadó.

Belák Erzsébet: Orvosi terminológia. Budapest, 2005, Semmelweis Kiadó.

A tárgyat meghirdető oktató (tantárgyfelelős) aláírása:

A gesztorintézet igazgatójának aláírása:

Beadás dátuma:

OKB véleménye:

Dékáni hivatal megjegyzése:

Dékán aláírása:

¹ Csak abban az esetben kell megadni, ha a tárgy az adott nyelven is meghirdetésre kerül.

² Az elméleti és gyakorlati oktatást órákra (hetekre) lebontva, sorszámozva külön-külön kell megadni. Mellékletben nem csatolható!

³ Pl. terepgyakorlat, kórlapelemzés, felmérés készítése, stb.

⁴ Pl. házi feladat, beszámoló, zárthelyi stb. témaköre és időpontja, pótlásuk és javításuk lehetősége.

⁵ Elméleti vizsga esetén kérjük a tételsor megadását, gyakorlati vizsga esetén a vizsgáztatás témakörét és módját .

⁶ Az elméleti és gyakorlati vizsga beszámításának módja. Az évközi számonkérések eredményeink beszámítási módja.